

PROTOKÓŁ
kontroli kompleksowej
przeprowadzonej w dniach 13 marca oraz 8 kwietnia 2015 r.
w Ośrodku Pomocy Społecznej ul. Kościuszki 77, 66-540 Stare Kurowo

Działając na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.) w związku z art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206 z 2009r. ze zm.) oraz §13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Anna Obiegło** – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 58-1/2015 z dnia 6 marca 2015 r. – *przewodniczący zespołu kontrolnego;*
2. **Wiesława Mikołajczyk** – Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 58-2/2015 z dnia 6 marca 2015 r. – *członek zespołu kontrolnego;*

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

przeprowadził w dniach 13 marca oraz 8 kwietnia 2015 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Kurowie, zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW, kontrolę kompleksową wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str. 5-10]

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. PS-I.431.4.1.2015.AObi z dnia 4 marca 2015 r. oraz pismem PS-I.431.4.1.2015.WMik z dnia 16 marca 2015 r. dotyczącym rozpoczęcia czynności kontrolnych w jednostce.

[Dowód: akta kontroli str.11-14]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.15-18]

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Wioletta Zakrzewska-Jarmuszkiewicz, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie oraz Pani Renata Gorczyca, Przewodnicząca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Starym Kurowie.

Szczegółowej ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Zespół interdyscyplinarny,
4. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
5. Warunki realizacji zadania.

USTALENIA Z KONTROLI:

1. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Stare Kurowo obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2024 (przyjęty Uchwałą Nr III.12.2014 Rady Gminy Stare Kurowo z dnia 29 grudnia 2014 r.).

Program powstał w oparciu o diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stare Kurowo dokonaną na podstawie badania ankietowego (ankiety skierowano do placówki oświatowej, lokalnych liderów oraz mieszkańców) oraz analizy informacji pozyskanych od instytucji obejmujących zasięgiem działania gminę Stare Kurowo. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na sprawców przemocy. W Programie wyznaczono także 3 cele operacyjne oraz określono do nich działania (łącznie 15 działań). W ramach pierwszego celu operacyjnego pn. „Wsparcie rodzin, w których stosowana jest przemoc” zaplanowano działania obejmujące udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej, prowadzenie pracy socjalnej, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i prawnej dla tych rodzin, zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz oddziaływanie na sprawców przemocy. Działania zaplanowane w ramach celu operacyjnego nr 2 „Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy w zakresie przemocy

w rodzinie” obejmują: podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej poprzez m.in. organizowanie prelekcji, pogadanek oraz upowszechnianie materiałów informacyjnych, prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy z udziałem specjalistów, organizowanie dla kadry pedagogicznej warsztatów i szkoleń dot. przedmiotowej problematyki oraz współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych w tym obszarze. Cel operacyjny nr 3 „Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie” ma być osiągnięty dzięki monitorowaniu przemocy w rodzinie i włączanie w tę działalność społeczności lokalnej, kontynuowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego, podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez stałą współpracę właściwych podmiotów oraz upowszechnianie procedury „Niebieskie Karty”.

Planowane działania zawierają się w ustawowych zadaniach Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określonych w Art. 6, ust. 2 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Poprzedni gminny program (przyjęty Uchwałą Nr IX/63/2007 Rady Gminy Stare Kurowo z dnia 27 września 2007 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2007 – 2013) przestał obowiązywać z końcem 2013 r., natomiast aktualny Program zaczął obowiązywać pod koniec 2014 r. (czas realizacji przewidziany na 10 lat) – według stanu na dzień kontroli Program obowiązywał od ok. 3 miesięcy. Niemniej jednak, w 2014 r. na terenie Gminy podejmowano szereg działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy, które zostały ujęte w formie Sprawozdania za rok 2014 z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Stare Kurowo na lata 2014 – 2024” przedłożone Radzie Gminy Stare Kurowo. Na sprawozdanie złożyły się m.in. informacje cząstkowe przekazane przez placówki oświaty w Starym Kurowie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z analizy przedłożonych dokumentów wynika, że w okresie objętym kontrolą podejmowano działania zaplanowane w ramach wszystkich celów operacyjnych Programu (ok. 70% zadań). 1) Prowadzono poradnictwo i interwencje w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” (w 2014 r. wszczęto procedurę 9 razy, w 2015 r. do dnia kontroli - 5). Funkcjonował Punkt Konsultacyjny oferujący ofiarom przemocy poradnictwo psychologiczne, w zakresie uzależnień i współuzależnień oraz wsparcie. Funkcjonował zespół interdyscyplinarny, który odbył 8 posiedzeń oraz grupy robocze obejmujące pomocą konkretne rodziny dotknięte problemem. Sprawcy przemocy w rodzinie byli motywowani do zmiany zachowania poprzez

kierowanie do programu korekcyjno – edukacyjnego, podejmowanie terapii uzależnień. Ofiarom przemocy w rodzinie wymagającym całodobowego wsparcia zapewniano miejsca w ośrodku wsparcia (3 rodziny umieszczono w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wlkp.). 2) W instytucjach użyteczności publicznej rozpowszechniano opracowany na potrzeby Gminy „Informator dla rodzin” zawierający informacje nt. powinności i zakresu działań instytucji pomocowych na terenie Gminy i poza nią wraz z danymi teleadresowymi, porady psychologa nt. wychowywania dzieci na różnych etapach ich rozwoju, pozyskano sponsora na wydrukowanie materiałów profilaktycznych, w tym ulotek dot. problemu przemocy w rodzinie, rozpowszechnianych na terenie Gminy. Przedstawiciel OPS przeprowadził w Gimnazjum w Starym Kurowie szkolenie dla nauczycieli dot. wszczynania procedury „Niebieskie Karty”. Na 2015 rok, w ramach działalności zespołu interdyscyplinarnego, zaplanowano przeprowadzenie w placówkach oświatowych zajęć z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie. 3) Kontynuowano działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, dzięki czemu pogłębiano integrowanie działań placówek i instytucji zajmujących się zjawiskiem; jego członkowie odbyli szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Z analizy przedłożonej dokumentacji wynika, że w ramach wszystkich celów operacyjnych Gminnego Programu do dnia kontroli zrealizowano/w trakcie realizacji było ok. 70% działań.

[Dowód: akta kontroli str. 19-92]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

2. Infrastruktura pomocy kierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą z całodobowego ośrodka wsparcia, w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie, skorzystały 2 rodziny z terenu Gminy Stare Kurowo, które zostały umieszczone w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wlkp. i przebywają w nim nadal. W aktach przedłożonych kontrolującą znajdowała się korespondencja wymienna dot. tych rodzin informująca o aktualnym postępie w sprawie, do prokuratury, sądu, Policji. W dokumentacji rodzin prowadzonej przez grupy robocze zawierały się min informacje dot. ich aktualnych warunków w tym np.: sytuacja zdrowotna dzieci także określenie, które z nich wymaga leczenia i rehabilitacji, konsultacji w poradniach specjalistycznych, opisane zostały problemy wychowawcze tych dzieci (np. trudności z zachowaniem w grupie rówieśniczej). Ponadto

opisano ich sytuację ekonomiczną, zawodową, mieszkaniową i edukacyjną dzieci. Z opisanej sytuacji wynika, że rodziny przebywają w SOW od marca, br., ponieważ ich warunki w związku z doznawaniem przemocy domowej znacząco się pogorszyły. Jedna klientka w wyniku pracy członków grupy roboczej oraz większej świadomości problemu zdecydowała się na podjęcie działań zmierzających do zmiany swojej sytuacji życiowej, dlatego też opuściła swój dom i zadeklarowała przyjęcie wsparcia specjalistycznego, jakie proponuje SOW. Analizowana dokumentacja w tym zakresie wskazuje na zasadność kierowanej oferty do osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W utworzonym przez Zespół planie pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową odniesiono się do stwierdzonych aktualnych problemów rodziny. Zaznaczono również, że plan ten będzie wdrażany, a także realizowany w specjalistycznym ośrodku wsparcia. W dniu kontroli w dokumentacji nie stwierdzono zaplanowanych działań dla tych rodzin po opuszczeniu przez nich ośrodka i powrocie do swojego środowiska. Zważywszy na określony przepisami prawa trzymiesięczny termin zapewnienia schronienia ofierze przemocy w rodzinie w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie zasadne byłoby opracowanie dalszych działań pomocowych dla rodziny.

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny świadczący usługi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Punkcie przyjmuje psycholog (w wymiarze 9 godzin w miesiącu) realizujący terapię z klientami, a także poradnictwo i konsultacje dotyczące przemocy domowej oraz instruktor terapii uzależnień (w wymiarze 3 godz. w tygodniu), realizujący psychoterapię uzależnień i konsultacje dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem. Z analizy sprawozdawczości wynika, że w 2014 r. psycholog odbył 33 dyżury, podczas których udzielał wsparcia m.in. w 15 sytuacjach dotyczących przemocy w rodzinie, w 4 sytuacjach konfliktu rodzinnego, 9 w sytuacjach dot. problemów osobistych klientów, w 20 sytuacjach związanych z problemami uzależnienia od alkoholu. Instruktor terapii uzależnień motywował osoby uzależnione do terapii stacjonarnej (19 osób), włączenia się w grupy AA (19 osób); 4 osoby współuzależnione były motywowane do uczestnictwa w odpowiedniej dla nich terapii.

W okresie objętym kontrolą nie realizowano działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zgodnie z Art. 6 ust. 2, pkt 2 cyt. wyżej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str. 57-66]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem braku działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

3. Zespół interdyscyplinarny.

25 marca 2011r. przyjęto Uchwałę Nr V/27/2011 Rady Gminy Stare Kurowo w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Zarządzeniem Nr 0050.3.2011 Wójta Gminy Stare Kurowo z dnia 24.02.2011 r.; Zarządzenie to zostało zmienione dnia 11 lutego 2014 r. Zarządzeniem Nr 0050.6.2014 Wójta Gminy Stare Kurowo. Zarządzenie określa 13 osobowy imienny skład Zespołu, w tym: 5 przedstawicieli OPS, 4 przedstawicieli oświaty, policjant dzielnicowy, pielęgniarka środowiskowa, kurator sądowy oraz prokurator. Zostały zawarte stosowne porozumienia. W składzie określonym Zarządzeniem brak przedstawicieli wszystkich podmiotów uprawnionych do wytypowania swoich przedstawicieli do jego prac, tj. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowej. W lutym 2015 r. skład zespołu uzupełniono o przedstawiciela organizacji pozarządowej – Środowiskowego Klubu Seniora „Tęcza” (zostało zawarte porozumienie), w związku z czym wskazana jest zmiana zarządzenia Wójta Starego Kurowa w sprawie powołania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W dokumentacji brak natomiast porozumienia zawartego pomiędzy Burmistrzem a Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie Zespołu oraz grup roboczych podpisali Oświadczenia zobowiązujące ich do zachowania poufności danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Na podstawie analizy protokołów z posiedzeń zespołu stwierdzono, że w 2014r. odbyło się 7 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego: 8 stycznia, 5 marca, 7 maja, 18 czerwca, 3 września, 5 listopada oraz 9 grudnia, natomiast w 2015 r. do dnia kontroli – 1 posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 4 lutego. Częstotliwość posiedzeń Zespołu zgodna z art. 9a pkt. 7 cyt. wyżej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W budżecie Gminy na działalność Zespołu przewidziano kwotę 5 tys. zł z przeznaczeniem na szkolenia członków, materiały biurowe.

Z posiedzeń Zespołu były sporządzane protokoły, wraz z dołączoną listą obecności. Z analizy list obecności wynika, że we wszystkich posiedzeniach w analizowanym okresie wzięło udział od 8 do 11 członków (na 13), średnio ok. 73,5 % składu.

Z analizy protokołów posiedzeń wynika, że działalność Zespołu obejmowała przede wszystkim realizację procedury „Niebieskie Karty”, podczas spotkań poruszano także problematykę kierowania na wypoczynek letni dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, planowania działań profilaktycznych na terenie Gminy. Członkowie Zespołu regularnie podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: w roku 2011 i 2014 odbyli szkolenia z przedmiotowej problematyki, na 2015 r. również zaplanowano szkolenie w zakresie metody pracy w działaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

[Dowód: akta kontroli str. 91-146]

Zadanie realizowane z uchybieniami w zakresie zawierania porozumień pomiędzy Wójtem Starego Kurowa a wszystkimi uprawnionymi podmiotami.

4. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Gminy Stare Kurowo jest realizowana procedura „Niebieskie Karty”. W 2014r. według wykazu Kart sporządzono 9 karty, natomiast w 2015r. do dnia kontroli zarejestrowano 5 formularzy. Przeanalizowano 50% dokumentacji dot. problemu przemocy w rodzinie tj.: 7 akt osobowych osób, w której istniał problem przemocy w rodzinie. Podejmowanie procedury w badanej dokumentacji we wszystkich przypadkach odbywało się z zachowaniem terminowości określonej w §7 ust.1 oraz § 8 ust.1 cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Każdy analizowany formularz był datowany i potwierdzany przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w wyznaczonym na formularzu „Niebieskiej Karty – A” miejscu. Ustalono również, że otrzymane formularze „Niebieska Karta - A” przekazywane były członkom grupy roboczej z zachowaniem ustawowego terminu (w aktach potwierdzenia przekazania).

Zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty” na posiedzenia Zespołu zapraszane są osoby, co, do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Każdorazowo spotkania z tymi osobami organizowane były w innym czasie. Praktyką Zespołu jest za każdym razem kierowanie pisma do powiatowego centrum pomocy rodzinie z prośbą o objęcie osób

mających problem stosowania przemocy domowej programem korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Z kontrolowanej dokumentacji („Niebieska Karta-C”) wynika, że wszystkim rodzinom, u których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” zaplanowano pomoc. Pomoc polegała między innymi na: przydzielaniu asystenta rodziny w uzasadnionych sytuacjach, cyklicznych wizytach pracownika socjalnego w środowisku, pielęgniarce środowiskowej, policjanta, współpracy pedagoga z rodziną, konsultacji psychologicznych, lekarzy specjalistów, przygotowywaniu wniosków do sądu.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie dla każdej rodziny utworzono grupę roboczą. Fakt powoływania tych grup jest dokumentowany na odpowiednim formularzu. Z przeanalizowanych formularzy powołań tych grup wynika, że w ich skład wchodził przedstawiciel instytucji zgodnie z rozpoznany problemem rodziny. Byli to każdorazowo pracownicy socjalni, policjant, a w przypadku rodziny, w której były dzieci powoływano nauczyciela, pedagoga. Natomiast po rozpoznaniu problemu alkoholowego w rodzinie przez któregoś z jej członków do składu grupy roboczej powoływano przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w przypadku problemów zdrowotnych powoływano pielęgniarkę środowiskową.

Badana dokumentacja – akta rodziny, zawierała notatki urzędowe z wizytacji przeprowadzonych w środowisku oraz notatki z okresowych ocen sytuacji w rodzinie. Większość badanej dokumentacji nie zawierała planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. Natomiast w aktach datowanych od 2015r. gromadzone są formularze, na których opisywana była sytuacja rodziny jej potrzeby i oczekiwania oraz propozycje pomocy. W Karcie tej zawarto również informacje o sytuacji zawodowej członków rodziny, mieszkaniowej, sytuacji dzieci (rodzinna, edukacyjna, wychowawcza, zdrowotna). Analiza udostępnionej dokumentacji w trakcie czynności kontrolnych wykazała, że oferty pomocy wyznaczone w powyższych formularzach, były kierowane do wszystkich członków rodziny. Dokumentacja nie zawierała informacji o kierunkach i celach działań, ich weryfikacji oraz o ocenie realizacji tych działań. Wskazane byłoby sporządzanie takiego planu pomocy, którego konstrukcja określać będzie sposób współdziałania między rodziną dotkniętą przemocą domową, a Zespołem/grupą roboczą w celu przezwyciężenia jej trudnej sytuacji życiowej, w którym zawarte zostaną informacje o zasobach materialnych, niematerialnych rodziny, celach pracy i działaniach, które pozwolą je zrealizować.

W wyniku podejmowanych działań przez grupy robocze na rzecz osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” następuje rozpoznawanie indywidualnych uwarunkowań rodzin, klientki między innymi kontynuują swoją sytuację zdrowotną (systematyczne leczenie chirurgiczne, wizyt u lekarzy specjalistów), wzrasta poziom ich stabilizacji (w dokumentacji notatki z wizyt w środowisku, protokoły. Rodziny w dalszym ciągu są monitorowane. Członkowie grup roboczych nie zakończyli pracy w tym zakresie, trwa kontynuacja działań.

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację 5 rodzin w odniesieniu, do których zakończono realizację procedury „Niebieskie Karty.” W 3 badanych przypadkach zamknięcie procedury nastąpiło podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 5 marca 2014 r., w 1 przypadku – na posiedzeniu w dniu 11 listopada 2014 r., zaś w 1 – na posiedzeniu w dniu 4 lutego 2015 r. Czas trwania procedur w badanych sprawach wynosił od 3 do 8 miesięcy. Każdą z tych procedur kończył dokument – Protokół w sprawie zakończenia procedury „Niebieskie Karty” zawierający: dane osób, których dotyczyła, datę rozpoczęcia i zakończenia procedury, opis podjętych działań oraz decyzję i uzasadnienie zakończenia procedury. Wszystkie protokoły zostały podpisane przez Przewodniczącego Zespołu. Z protokołów wynika, że powodem zamknięcia analizowanych procedur było: 1) ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy (na podst. informacji dzielnicowego; sprawca podjął stacjonarne leczenie odwykowe), 2) wykorzystanie możliwości pomocowych oraz ustanie przemocy – w 2 przypadkach (decyzja na podstawie informacji członków grupy roboczej, w tym w jednym – kontynuacja działań w kompetencji gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych) oraz 3) uznanie braku zasadności podejmowania dalszych działań – w 2 przypadkach (w 1 stwierdzono brak znamion przemocy, jak również osoba podejrzewana o stosowanie przemocy podjęła pracę za granicą, w drugim – osoba pokrzywdzona podjęła decyzję o rozwodzie i zmianie miejsca zamieszkania).

Grupy robocze, (których skład był adekwatny do potrzeb rodziny np. udział pielęgniarce środowiskowej, członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciela Prokuratury Rejonowej) podejmowały działania zgodnie z rozpoznaną sytuacją: w przypadku stwierdzenia problemu alkoholowego osobę podejrzewaną o stosowanie przemocy kierowano do GKRPA i na leczenie odwykowe (3 przypadki), w 1 przypadku sprawę skierowano do prokuratury, sprawców kierowano do PCPR w Drezdenku w celu objęcia ich oddziaływaniami korekcyjno – edukacyjnymi, przeprowadzano rozmowy wspierające z ofiarami przemocy oraz dyscyplinujące ze sprawcami oraz monitorowano rodziny w środowisku (w każdym przypadku), oferowano możliwość uczestnictwa w terapii psychologicznej. Teczki klientów zawierały wypełnione

formularze „Niebieska Karta – C”, „Niebieska Karta – D” (w 3 przypadkach) oraz adnotacje służbowe z prowadzonego monitoringu i rozmów z członkami rodzin, protokoły posiedzeń grup roboczych zawierające informacje o proponowanych i podejmowanych działaniach, zobowiązania dla członków rodziny.

W związku z faktem, że w analizowanych przypadkach w dokumentacji nie stwierdzono planu pomocy (poza wypełnieniem „Niebieskiej Karty – C”) powstałego w oparciu o pogłębioną diagnozę, zasoby i ograniczenia klientów, określającego cele główne i szczegółowe oraz rodzaj podejmowanych działań, trudno jest ocenić ich bezpośredni związek (i skuteczność) z ustaniem przemocy w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str. 147-352]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem dokumentowania w każdym przypadku planowanych działań podejmowanych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową, zamykania procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o zrealizowany plan pomocy.

5. Warunki realizacji zadania przez OPS

Podczas czynności kontrolnych sprawdzano akta dotyczące szkoleń kadry. Kontrolującym przedstawiono zaświadczenia ukończonych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Każdy z pracowników socjalnych uczestniczył w szkoleniu dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Panie uczestniczyły w szkoleniach pn.: Przemoc seksualna i inne formy krzywdzenia dzieci; wieloaspektowa analiza przemocy, jako zjawiska społecznego. Rozpoznanie i interwencja; Szkolenie z zakresu funkcjonowania ZI oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie- „Niebieskie Karty”; Doskonalenie form i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W dniu kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie zatrudniał 3 pracowników socjalnych (3 etaty), co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w Gminie daje średnio 1395 osób. Ośrodek spełnia wymogi zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w art. 110 ust.11 i ust.12 ust. ustawy o pomocy społecznej, który stanowi:, że „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności Gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy

na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących; ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Na jednego pracownika socjalnego przypadają średnio 91 środowiska, przy czym mowa tu o wszystkich środowiskach korzystających z jakiegokolwiek formy pomocy społecznej. Każdy z pracowników zajmował się także rodzinami, w których istnieje przemoc domowa. Według stanu na dzień kontroli na terenie Gminy czynnych środowisk, w których ujawniono problem przemocy domowej było 12 (średnio 4 środowiska na jednego pracownika socjalnego).

[Dowód: akta kontroli str. 353-368]

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

WNIOSKI:

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań nie stwierdzono uchybień pod względem:

1. Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. Realizacji działań interwencyjnych, poradnictwa adresowanego do osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Częstotliwości posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
4. Powoływania składu grup roboczych,
5. Przestrzegania terminów określonych w procedurze „Niebieskie Karty”,
6. Warunków realizacji zadania przez OPS.

Poddając ocenie sposób realizacji kontrolowanych zadań stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

1. Podejmowania działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
2. Braku wszystkich porozumień zawieranych pomiędzy Wójtem Starego Kurowa, a uprawnionymi podmiotami,
3. Dokumentowania w każdym przypadku planowanych działań podejmowanych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową,
4. Zamykania procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o zrealizowany plan pomocy.

Odpowiedzialność za stwierdzoną nieprawidłowość w zakresie nie dopełnienia formalności zawarcia przez wójta porozumień o współpracy z podmiotami typującymi członków Zespołu Interdyscyplinarnego ponosi organ prowadzący. Za nieprawidłowości w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” odpowiedzialność ponosi Przewodniczący Zespołu. Za brak podejmowania działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą odpowiedzialność ponosi Kierownik kontrolowanej jednostki.

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Pouczenie

Na podstawie § 18 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje:

1. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie;
2. WPS LUW a/a.

Kontrolujący:

**Inspektor Wojewódzki
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej**

Anna Obiegło

**Inspektor
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej**

Wiesława Mikołajczyk

**Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Starym Kurowie**

Wioletta Zakrzewska-Jarmuszkiewicz

Gorzów Wlkp. dnia02.06.. 2015 r.

Stare Kurowo, dnia08.06...2015r.